

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2002-2003

8 mei 2003

ONTWERP VAN DECREET

betreffende het inwerkingsbeleid

HOORZITTINGEN

VERSLAG

**namens de Commissie voor Economie, Landbouw, Werkgelegenheid en Toerisme
uitgebracht door de heren Guy Sols en Frans De Cock**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer André-Emiel Bogaert.

Vaste leden :

mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever, de heren Jan Laurys,
Eddy Schuermans, Paul Van Malderen ;

de heren Frans De Cock, Didier Ramoudt, Guy Sols, Marc
van den Abeelen ;

de heren Mathieu Boutsen, Jan Penris, Roland Van
Goethem ;

de heren Jacky Maes, Robert Voorhamme ;

mevrouw Veerle Declercq ;

de heer André-Emiel Bogaert.

Plaatsvervangers :

de heer Jos De Meyer, mevrouw Trees Merckx-Van Goey,
mevrouw Riet Van Cleuvenbergen, de heer Jef Van Looy ;

de heren Peter Gysbrechts, Koen Helsen, André Moreau,
Jul Van Aperen ;

de heren Jean Geraerts, Miel Verrijken, Frans Wymeersch ;

de heren Carlo Daelman, Leo Peeters ;

de heer Jos Stassen ;

de heer Jan Loones.

Zie :

1545 (2002-2003)

- Nr. 1 : Ontwerp van decreet
- Nr. 2 : Amendementen

INHOUD

	Blz.
I. Uiteenzetting door de heer Jan Van Depoele, adjunct administrateur-generaal, en de heer Carl Callewaert, Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB)	4
II. Uiteenzetting door de heer Fons Leroy, kabinetschef van de heer Renaat Landuyt, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme	5
III. Uiteenzetting door de heer Pieter Kerremans, Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV)	9
IV. Uiteenzetting door mevrouw Griet Pitteljon, coördinator team Lokale Economie, Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG), en de heer Nick Ingelbrecht, coördinator Werkgelegenheid, gemeente Heusden-Zolder	13

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Economie, Landbouw, Werkgelegenheid en Toerisme hield op 24 april 2003 hoorzittingen over het ontwerp van decreet betreffende het inwerkingsbeleid.

De voorzitter : Aan de orde is de hoorzitting over het ontwerp van decreet betreffende het inwerkingsbeleid. Tijdens de bespreking van het inburgeringsdecreet werd aandacht gevraagd voor inwerking. Een minderheid beschouwde inwerking als een aanhangsel van inburgering. De meerderheid vond echter dat inwerking los staat van inburgering. Deze hoorzitting gaat dus specifiek over de inwerking op de arbeidsmarkt.

I. Uiteenzetting door de heer Jan Van Depoele, adjunct administrateur-generaal, en de heer Carl Callewaert, Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB)

De heer Jan Van Depoele : De VDAB vindt het ontwerp van decreet betreffende het inwerkingsbeleid om verschillende redenen nuttig. Er zijn immers enkele kwantitatieve, kwalitatieve en organisatorische argumenten om een duidelijk kader te scheppen.

Het betreft hier immers een belangrijke groep van mensen met specifieke achterstand. Het inburgeringsdecreet geeft een deel van die mensen, namelijk de nieuwkomers het recht op een aangepaste begeleiding om zich beter te kunnen inschakelen. Maar naast die nieuwkomers zijn er nog de zogenaamde oudkomers : zij kampen met dezelfde achterstand en hebben dezelfde origine.

Eind maart waren er in Vlaanderen 17.500 niet-werkende werkzoekenden van niet EU-afkomst. Zestig procent van die groep, of 10.500 mensen spreekt onvoldoende Nederlands en kampt bijgevolg met een grote achterstand. Veertig procent zijn nieuwkomers. Zestig procent oudkomers.

In het inburgeringsdecreet wordt het recht heel duidelijk omschreven voor het primaire traject. Het recht voor het secundaire traject wordt summier omschreven. Wij zijn van oordeel dat rechten heel duidelijk omschreven dienen te worden. In het ontwerp van decreet betreffende het inwerkingsdecreet dient dat secundaire traject duidelijk omschreven te worden.

Uit VDAB-studies over de arbeidsmarktpositie van allochtonen blijkt heel duidelijk dat de reguliere werking voor deze groep niet volstaat. Wij leiden die mensen op, bemiddelen en verwijzen ze door, maar autochtonen worden nog altijd makkelijker in dienst genomen dan allochtonen. Die groep moet dus anders begeleid worden als we streven naar een evenwaardige participatie.

Mocht de VDAB zich alleen maar op de nieuwe werklozen richten en niets meer doen voor de mensen die al even werkloos zijn, dan schept ze een verloren generatie. Als het inburgeringsbeleid alleen maar voor de nieuwkomers bedoeld is, dan verliezen we misschien een generatie oudkomers.

Er zijn niet alleen kwantitatieve, maar ook kwalitatieve redenen om deze groep op een specifieke manier aan te pakken. We stellen immers vast dat deze groep met een taalachterstand zit. Voorts moet aandacht opgebracht worden voor de culturele verschillen. Het is aanbevolen om dat over te laten aan trajectbegeleiders met een specifieke expertise. Deze gespecialiseerde trajecten dienen driedig te zijn : oriëntatie, taalopleiding en begeleiding naar de arbeidsmarkt, met technische vakopleiding indien nodig. Ook de taalopleiding is dubbel want we moeten aandacht besteden aan de omgangstaal en aan vaktaal.

We hebben daarvoor speciale instrumenten ontwikkeld, die nu proefdraaien in Sint-Niklaas en Gent. Saïda is een portfoliomethodiek voor mensen met een laag taalvaardigheidsniveau. Daarbij hebben we aandacht voor elders verworven competenties. De opleidingen zelf moeten ook anders georganiseerd worden. De technische uitleg moet aanschouwelijk voorgesteld worden. De taalvaardigheid van die mensen is immers niet altijd voldoende. We proberen de taal op de werkvloer aan te leren. Dat kan maar als de methodologie aangepast is en de opleiding minder op taal gebaseerd is maar meer op voorbeelden en demonstraties.

Een belangrijk aspect bij de methodologie en de kwaliteit is dat alle screeninginstrumenten en testen zo veel mogelijk cultuurvrij moeten zijn. Het is duidelijk dat er voorheen te weinig aandacht aan besteed werd. Reeds enkele jaren houden wij daar rekening mee. Een volledig cultuurvrije test is een utopie. Door onze ervaring en de samenwerking met het steunpunt NT2 van de Leuvense universiteit boeken we wel vooruitgang.

Het inwerkingdecreet maakt van de werkwinkels het eerste aanspreekpunt voor werkzoekenden. We zijn het eens met dat principe, alleen willen we be-

nadrukken dat het moeilijk is om in elke werkwinkel gespecialiseerde trajectbegeleiders te plaatsen. Ik denk dat het enkel mogelijk is om die gespecialiseerde dienstverlening aan te bieden in gemeenten met een concentratie van het doelpubliek. We moeten rekening houden met schaafefficiëntie en de spreiding van het doelpubliek en met de ervaringen van het inburgeringsbeleid. Omwille van de snelle opstart zijn daarvoor aparte units opgericht, die nu moeten geïntegreerd worden. De oppervlakte van de werkwinkels is ook beperkt. Principieel biedt het natuurlijk alleen maar voordelen om de dienstverlening dicht bij de mensen aan te bieden.

Het volstaat niet om de capaciteit van de trajectbegeleiding en van de opleidingen NT2 te bekijken. De cursisten willen doorstromen naar de arbeidsmarkt en willen dus ook een finaliteitopleiding. Door het grote aantal regularisaties en het inburgeringsdecreet komen we in de problemen met de capaciteit van de technische opleidingen. De wachtlijsten vergroten. Het is belangrijk om niet alleen te investeren in de capaciteit van trajectbegeleiding en NT2, maar ook in de capaciteit van vervolmakingopleidingen.

VDAB stelt vast dat het risico bestaat dat de oudkomers in de kou blijven staan. Zij vertonen vergelijkbare kenmerken met de nieuwkomers en moeten het recht hebben op een even intensieve begeleiding.

De voorzitter : Sommige commissieleden betwijfelden het nut van een nieuw wetgevend initiatief. Ze meenden dat de VDAB over voldoende instrumenten beschikt om de maatregelen in het ontwerp uit te voeren. Klopt dat ?

II. Uiteenzetting door de heer Fons Leroy, kabinetschef van de heer Renaat Landuyt, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme

De heer Fons Leroy : De vertegenwoordiger van de VDAB heeft terecht gewezen op de noodzaak van een gespecialiseerde trajectbegeleiding. In het recente akkoord tussen de Vlaamse regering en de sociale partners is er in bijkomende middelen voorzien voor de organisatie ervan. Het ontwerp bepaalt dat VDAB verantwoordelijk wordt voor de organisatie. Dat betekent niet dat de VDAB de trajectbegeleiding volledig zelf moet organiseren. Natuurlijk blijven zij best geplaatst voor bepaalde aspecten. Een deel van de trajecten kan uitbesteed worden aan private, al dan niet commerciële organisaties. Bij een eenmalig experiment is gebleken dat die organisaties over heel wat deskundigheid

beschikken. Omwille van de doelmatigheid wil het beleid ook een deel van de middelen aan hun werking besteden.

De regering heeft gemeend dat een wetgevend initiatief nodig is omdat zij houdt aan het politieke primaat. Politiek bedrijven betekent dat bepaalde principes van de maatschappelijke organisatie het voorwerp moeten uitmaken van democratische besluitvorming. De VDAB zou die rol ook kunnen krijgen in het beheerscontract, maar het is van belang om een democratisch wetgevend initiatief te nemen om de problemen van de nieuw- en oudkomers te regelen. De rechten en plichten van de doelgroep bestaan maar mogen geëxpliciteerd worden. Het parlement heeft zelf in een motie van 12 juni aangedrongen op wetgevende initiatieven. Dat heeft ons gesterkt om een ontwerp in te dienen dat zo veel mogelijk geënt is op het inburgeringsbeleid.

Mevrouw Veerle Declercq : Het klopt dat men de oudkomers niet mag vergeten maar dat is een grote groep. Zullen er voldoende middelen zijn om hun ook een gespecialiseerd traject aan te bieden of zullen er bepaalde groepen prioriteit krijgen ? Welke mensen zal VDAB bij voorrang behandelen ? Wat zullen de selectiecriteria zijn ? VDAB is daarvoor immers bevoegd.

De heer Jan Van Depoele : VDAB moet de discussie over de middelen nog voeren. Het klopt dat men bij de installatie van een algemeen recht ook voldoende middelen moet vrijmaken. VDAB heeft ook nu onvoldoende middelen om iedereen een gespecialiseerd traject aan te bieden. Ook nu werken we selectief. We trachten zo goed mogelijk te screenen om juist te bepalen hoe intensief de begeleiding van een individu moet zijn om zo snel mogelijk werk te vinden. Een traject moet de kortste weg zijn tussen niet-arbeid en passende duurzame arbeid. Voor mensen met uitsluitend een taalachterstand volstaat een taalopleiding. Elk traject moet geïndividualiseerd zijn.

De VDAB heeft echter niet het laatste woord over de middelen. We moeten ons houden aan de bepalingen van het beheerscontract. Daarin moeten de prioritaire doelgroepen vastgelegd worden. Dat is een beleidsdiscussie. Als men ons de opdracht geeft zelf prioriteiten te leggen, dan zullen we dat doen, maar dat is vooralsnog niet het geval.

De heer Roland Van Goethem : De vertegenwoordiger van VDAB pleit voor de uitbreiding van de capaciteit van zijn diensten. Kan hij de kosten daarvan inschatten ?

Mijn tweede vraag richt ik aan de heer Leroy. Hij sprak daarstraks over het uitbesteden aan commerciële en niet-commerciële organisaties. Wat bedoelt hij precies met die niet-commerciële organisaties ?

De heer Jan Van Depoele : We maakten een raming op basis van een inschatting van het aantal mensen dat een traject zou moeten volgen, met name 11.000. De kost werd geschat op 60 miljoen euro om de hele groep te bereiken. Hier is dan wel alles inbegrepen, bijvoorbeeld ook een uitbreiding van de finaliteitopleidingscapaciteit. Dit kan eventueel gespreid in de tijd worden aangepakt. Dit ganse pakket wordt niet door de VDAB alleen gerealiseerd : wij besteden reeds lang een gedeelte uit bij gespecialiseerde partners. Ook deze uitbestedingen zitten in het bedrag vervat.

De heer Fons Leroy : Wat de prioriteiten van de VDAB betreft, is het nu al zo dat de VDAB beheerst wordt door een beheerscontract waar het principe van evenredige participatie in verankerd is : de oudkomers moeten vandaag reeds op evenredige wijze vertegenwoordigd zijn in het eigen én in het uitbestede aanbod van de VDAB. Via specifieke dotaties leggen we de VDAB kwantitatieve normen op in functie van de grootte van het budget en verzekeren we het aanbod van bijkomende trajecten.

Het Vlaams Akkoord voorziet een progressieve enveloppenfinanciering : de minister beloofde tegen het eind van deze legislatuur een serieuze inhaalbeweging. Wij subsidiëren ook bijkomende initiatieven om te bewerkstelligen dat de trajecten doelmatig worden ingevuld. Ik verwijs hierbij naar de initiatieven in het kader van de platformteksten die op drie december 2002 werden afgesloten met de Vlaamse sociale partners en met de vertegenwoordigers van de allochtone gemeenschap. Zo wordt in heel Vlaanderen bijvoorbeeld een specifiek jobkanaal uitgebouwd waarbij ervoor gezorgd wordt dat werkgevers die jobs openstellen voor kansengroepen daar effectief kandidaten voor krijgen. Er lopen ook een aantal initiatieven. De sectorconvenants die we met de diverse Vlaamse bedrijfssectoren afsluiten staat een luik 'diversiteit'. Wij onderhandelen met de sectoren over een aanbod van beroepstechnische trajecten. Wat de uitbesteding betreft heb ik het over drie soorten organisaties.

Vooreerst is het duidelijk dat de personen die door de VDAB gescreend worden vaak een algemene basisopleiding nodig hebben. Daaraan tegemoetkomen is niet de opdracht van de VDAB : wij verwijzen door naar het onderwijs.

Voor een vooropleiding en een attitudetraining zijn er een aantal niet-commerciële organisaties die vanuit een lokale setting opereren, en die een opleiding verzekeren die naadloos aansluit op een vervolgtraject van de VDAB.

Ten derde bestaat er een aantal commerciële ondernemingen dat trajecten aanbiedt aan allochtonen, met de bedoeling hen zo snel mogelijk in het arbeidscircuit in te schakelen. Wij hebben er geen probleem mee hier inderdaad met commerciële organisaties samen te werken : het gaat ons immers om de output en niet om het al dan niet commerciële aspect. Dergelijke organisaties geven enige waarborg dat het vooropgestelde doel ook gehaald wordt.

De heer Chokri Mahassine : Men spreekt nog steeds over het inburgeringsdecreet dat we enkele maanden geleden goedkeurden in de Commissie Welzijn. Volgens mij gaat het daar eerder om een onthaalbeleid dan wel om een inburgeringsbeleid. Bestaan er cijfers over het naadloos aansluiten van het ene op het andere ? Wat zijn de slaagpercentages ? Wat is het resultaat van de cursussen die lopen ?

Hoe is het evenwicht, zo lang het niet behoeften-dekkend is ? Wie komt eerst aan bod, en wie daarna ? Daar moeten volgens mij afspraken over gemaakt worden. Enerzijds mogen we de oudkomers niet vergeten, maar anderzijds is er ook de druk van de nieuwkomers. Hoe wordt dat tegenover elkaar afgewogen ?

De heer Jan Van Depoele : Er is een evaluatie van het inburgeringsbeleid lopende. Het rapport bestaat, maar werd blijkbaar niet aan de parlementsleden bezorgd.

De heer Fons Leroy : Dat zal gebeuren.

De heer Chokri Mahassine : Ik zal mijn vraag specificeren. Ik heb opgevangen dat de screeningstests en de tests van de VDAB niet aangepast zijn aan het doelpubliek, en dat de slaagcijfers zeer laag liggen.

De heer Jan Van Depoele : Wij werken aan verbetering. Wij willen de screeningstests zo cultuurvrij mogelijk maken, in die zin dat enkel de vaardigheden getest worden die specifiek voor een bepaalde opleiding noodzakelijk zijn. Er werden al stappen in die richting gezet, maar we moeten verder. Bij mijn weten is het niet-slagen ook niet zo'n belangrijk probleem als hier vooropgesteld wordt. De slaagcijfers liggen niet echt laag.

Wat het aansluiten van het primaire op het secundaire traject betreft : we hebben leergeld moeten betalen. We hebben niet voldoende eigen of uitbestede capaciteit om alles behoorlijk op te volgen, en het gebeurt soms dat mensen die aan een secundair traject willen beginnen dat niet onmiddellijk kunnen. Daarom moet er snel werk gemaakt worden van het vergroten van de capaciteit.

Ik wil ook even terugkomen op het bedrag van 60 miljoen euro dat ik aanhaalde. Uiteraard kan dat gespreid worden in de tijd, en hoeft dat niet in één jaar geïnvesteerd te worden.

Het tweede stuk van de vraag sluit aan bij de vraag van mevrouw Declercq, namelijk welke prioriteiten men wil leggen als de capaciteit onvoldoende is. Het opstellen van criteria is volgens mij niet de opdracht is van de VDAB, maar wel van de beleidsmakers.

De heer Jan Laurys : Over de doelstellingen van het ontwerp van decreet zijn we het allemaal eens. Inwerking is de beste manier om een vorm van integratie te realiseren.

De fundamentele vraag is echter of dit het geschikte en noodzakelijke instrument is om deze doelstelling te realiseren. Dat is ook de reden waarom we deze hoorzitting hebben gevraagd.

Welke meerwaarde biedt dit ontwerp in vergelijking met de huidige reglementering ? De stelling van de kabinetschef, namelijk dat men dat wil expliciteren, bevestigt mijn vermoeden dat het niet zozeer de bedoeling is nuttig wetgevend werk te verrichten, maar wel een signaal te geven dat men deze situatie wil aanpakken.

Een dergelijke aanpak is uit den boze indien we streven naar een administratieve vereenvoudiging en naar een klare en doorzichtige wetgeving. Ik heb de indruk dat al wat in het decreet is opgenomen al mogelijk is binnen de bestaande reglementering van de VDAB en van de lokale werkwinkels. Ik denk bijvoorbeeld aan de geïndividualiseerde trajecten of aan het systeem van de portfolio's.

Aan de heer Callewaert had ik een vraag willen stellen over de transmissie naar RVA of OCMW. Op dit ogenblik is er in een bijlage bij het samenwerkingprotocol een strikte procedure afgesproken voor de transmissie naar RVA of OCMW in het geval dat de VDAB geconfronteerd wordt met een weigering of een stopzetting. Zo wil men alle mogelijke misverstanden uitsluiten.

Nu hoor ik dat er een amendement is ingediend, maar officieel zijn we daarvan nog niet op de hoogte. Wat zijn de afspraken precies ? In het decreet staat gewoon dat de RVA of het OCMW onmiddellijk op de hoogte moeten worden gebracht van de weigering. Zal men nu niet bij de minste weigering van de werkzoekende het dossier overmaken ?

De heer Jan Van Depoele : Dit is een zeer moeilijke vraag. Onze taken zijn perfect uitvoerbaar na een wijziging van ons decreet, ons besluit of ons beheerscontract. Een decreet dient echter niet alleen om de overheidsorganisaties aan te sturen. Het installeren van rechten voor de burgers vergt een decretale basis. Dat kan niet binnen een beheerscontract.

De heer Jan Laurys : Welke bijkomende rechten worden er in hoofde van de werkzoekenden geïnstalleerd door dit ontwerp van decreet ?

De heer Jan Van Depoele : Er is duidelijk een uitbreiding van de gangbare trajectbegeleiding. In de intakefase moeten er extra inspanningen worden geleverd.

De heer Jan Laurys : Bedoelt u dat de VDAB op dit ogenblik eigenlijk niet de inspanningen doet waarop de oudkomers en de nieuwkomers binnen de huidige wet recht hebben ?

De heer Jan Van Depoele : We hebben onvoldoende capaciteit.

De heer Jan Laurys : De goedkeuring van dit decreet zal niet leiden tot bijkomende middelen. Er zal alleen een herschikking zijn van de middelen.

De heer Jan Van Depoele : Het gaat om een zeer specifieke aanpak die verder ontwikkeld moet worden. Er komt een kwalitatieve uitbreiding. We ontwikkelen nieuwe tools dank zij de extra middelen voor inburgering, bijvoorbeeld de portfoliomethodiek die aangepast is voor mensen met een laag taalvaardigheidsniveau. Deze initiatieven kunnen we alleen nemen op het ogenblik dat we daarvoor de nodige middelen hebben gekregen.

De heer Jan Laurys : Dan spreekt u weer over bijkomende middelen. Het decreet creëert echter geen bijkomende middelen. Dat is een beleidskeuze die nadien moet gebeuren. U zegt eigenlijk dat de mensen daar nu ook recht op hebben, maar dat er onvoldoende mogelijkheden zijn en dat er prioriteiten moeten worden gelegd.

De heer Jan Van Depoele : Het recht in het beheerscontract is niet evenwaardig met dat van het inwerkingsdecreet.

De heer André Denys : We moeten van de hoorzitting geen onderling debat maken. Als we zo doorgaan zullen we de hoorzitting niet binnen de voorziene tijd kunnen afhandelen.

De heer Jan Laurys : De kabinetschef van de minister heeft ongevraagd ook een uiteenzetting van een halfuur gehouden. Dan ben ik het er niet mee eens dat wij geen vraag zouden mogen stellen op het ogenblik dat de gelegenheid zich aandient.

De voorzitter : Er zijn drie sprekers in de voormiddag. De hoorzitting zal tegen halfeen zeker afgelopen zijn. Als een van de collega's een vraag wil stellen, zal ik hem dat niet beletten.

De heer Jan Laurys : Ik heb de indruk dat de passage in het ontwerp van decreet over de transmissie eigenlijk ingaat tegen het voorstel van decreet van Chokri Mahassine.

Men gaat zwaardere verplichtingen opleggen aan allochtonen : indien iemand een traject weigert of stopzet, wordt dat zonder meer doorgegeven aan RVA of OCMW, waar dat voor autochtonen niet het geval is.

De heer Carl Callewaert : Het basisprincipe is dat een werkzoekende moet meewerken aan de inspanningen die voor je traject gedaan worden. Transmissie is mogelijk. Er is op dat vlak geen verschillende behandeling van allochtonen en autochtonen.

De heer Guy Sols : De heer Laurys verwacht een toename van de transmissies na het stemmen van dit ontwerp van decreet ? Wat denkt de VDAB daarvan ?

De heer Jan Van Depoele : Dat is moeilijk te voorspellen. Transmissies zijn nu al mogelijk op basis van het samenwerkingsprotocol. Dezelfde regeling geldt voor autochtonen en allochtonen. Ik verwacht dat het aandeel van de transmissies procentueel hetzelfde zal blijven, maar dat het in absolute cijfers zal toenemen indien we meer mensen begeleiden.

De heer Guy Sols : Ook het kwalitatieve aspect, namelijk het feit dat men meer verwachtingen koestert, kan een oorzaak zijn van bijkomende transmissies.

De heer Jan Van Depoele : Ik ben het daarmee niet eens. Mijn ervaring is dat er geen enkel essentieel verschil is tussen autochtonen en allochtonen. Wanneer we meer mensen begeleiden naar een integratie op de arbeidsmarkt, zal dat niet leiden tot een groter percentage transmissies.

De heer Jan Laurys : Ik heb niet gezegd dat de VDAB de autochtonen en de allochtonen anders behandelt. In het ontwerp van decreet wordt echter wel voorzien in een andere behandeling. Hoe gebeuren de transmissies nu ? Wat is de inhoud van de bijlage van het samenwerkingsprotocol ?

De heer Jan Van Depoele : Het beheerscomité besliste twee jaar geleden om de omslachtige procedure te vereenvoudigen. Zeer kort samengevat krijgt de werkloze nu een uitnodiging voor een vacature of een trajectbegeleiding. Als hij daar niet op ingaat of niet reageert, ontvangt hij een aangekend schrijven. Komt er nog steeds geen reactie, volgt een transmissie naar de RVA. Natuurlijk worden de adresgegevens tussentijds administratief gecontroleerd. Door een koninklijk besluit van vorig jaar heeft de VDAB ook toegang tot de kruispuntendatabank, wat de administratieve controle vergemakkelijkt. Nuttelose transmissies kunnen in de toekomst zo makkelijker worden vermeden.

De heer André Denys : De weigering om een normale VDAB-opleidingscursus te volgen, resulteert in een transmissie naar de RVA. Begrijp ik goed dat door dit ontwerp van decreet de inwerkingstrajecten hetzelfde statuut krijgen als de VDAB-opleidingscursussen ?

De heer Jan Van Depoele : Een transmissie kan niet alleen voortvloeien uit de weigering om een beroepsopleiding te volgen, maar ook door niet in te gaan op een trajectbegeleiding, die niet noodzakelijk uit een beroepsopleiding bestaat. Een trajectbegeleiding wordt nu dus al op dezelfde manier behandeld als een beroepsopleiding.

Mevrouw Veerle Declercq : De verwijzing naar de RVA is logisch, maar dit ontwerp van decreet bevat ook een verwijzing naar het OCMW. Staat dit ook in het beheerscontract van de VDAB ? Een dergelijke verwijzing vind ik onaanvaardbaar, want kan resulteren in het afnemen van het bestaansminimum.

De heer Jan Van Depoele : We mogen niet te voorbarig zijn. Een transmissie leidt ook bij de RVA niet automatisch tot het intrekken van de uitkering. De RVA kan ook zonder gevolg klasseren of een verwittiging geven. We communiceren daar

trouwens nu al over met de OCMW's, een communicatie die wordt bevorderd door de leefloonwet van minister Vande Lanotte. De minister is van mening dat mensen die een leefloon ontvangen, een aantal rechten genieten, maar dat daar natuurlijk ook plichten tegenover staan. De VDAB verstrekt alleen informatie en veroordeelt niet.

De heer André Moreau : Hoeveel jongeren uit andere gewesten in de grensstreek volgen de VDAB-opleidingscursussen ?

De heer Jan Van Depoele : Ik heb die gegevens niet bij me, ik zal ze schriftelijk bezorgen aan de commissie. De bevoegde ministers van de diverse gewesten hebben wel samenwerkingssakkoorden afgesloten om uitwisselingsprojecten mogelijk te maken.

III. Uiteenzetting door de heer Pieter Kerremans, Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV)

De heer Pieter Kerremans : Het in december uitgebrachte SERV-advies was zeer kort, omdat we over slechts vijf werkdagen beschikten om ons advies uit te werken. De sociale partners zijn zich intussen wel bewust van het belang en de ernst van de problematiek.

De SERV-adviezen worden steeds in consensus gegeven. In de SERV zetelen de drie traditionele vakbonden en vier werkgeversorganisaties : het VEV, Unizo, de Boerenbond en de VCSPO. Deze sociale partners zijn het unaniem eens over de principes : inwerking is een belangrijke hefboom voor inburgering en kan best worden georganiseerd door de individuele trajectbegeleiding, waarin het ontwerp van decreet, net als andere wetgevende bepalingen, voorziet. De kabinetschef wees er al op dat een belangrijk onderdeel van het Vlaamse sociale akkoord handelt over de plaats van de allochtonen op de arbeidsmarkt. Ik verwijs ook naar de begin december gemaakte afspraken tussen de Vlaamse regering, de sociale partners en de migrantenorganisaties. De werkgevers hebben toen bepaalde engagementen op zich genomen.

De SERV is wat kritischer over het instrument dat wordt gebruikt. Hij is van mening dat er eigenlijk geen nieuwe decretale grondslag nodig is, omdat die grondslag al bestaat. Zo is er het Charter van de Werkzoekende, dat uitdrukkelijk bepaalt dat iedere werkzoekende die is ingeschreven bij de VDAB, het recht heeft op een persoonlijke en in-

tensieve begeleiding naar herintegratie op de arbeidsmarkt. Dit geldt voor elke werkzoekende in Vlaanderen, of die nu autochtoon of allochtoon is. Daarnaast is er ook het VDAB-decreet zelf. Het kernprobleem is volgens ons niet zozeer het ontbreken van een decretale grondslag, als wel het gebrek aan voldoende middelen om het Charter van de Werkzoekende uit te voeren.

Als dan toch bepaalde decreetsbepalingen nodig zijn, zien wij die eerder als aanvulling op een VDAB-decreet of een toekomstig decreet op de lokale werkwinkels. Of waarom niet in het kader van de uitvoering van een inburgeringsdecreet voor de nieuwkomers ? Dit zijn natuurlijk maar suggesties. De sociale partners benadrukken in hun advies dat het beheerscontract misschien wel zal moeten worden gewijzigd. De sociale partners die zetelen in het beheerscomité van de VDAB en een impact hebben op de besprekingen over het beheerscontract, zijn alvast duidelijk bereid de nodige inspanningen te leveren.

De SERV heeft ook een aantal inhoudelijke opmerkingen geformuleerd. Wat de inhoud van de bijzondere begeleiding van deze specifieke doelgroep betreft, erkent de SERV dat een specifieke aanpak zich opdringt. Zo moet er voldoende aandacht gaan naar de erkenning van de in het buitenland verworven competenties. Ik verwijs naar de inspanningen die al werden geleverd op het vlak van de erkenning van elders verworven competenties. Dit algemene thema moet zeker aan bod komen bij de algemene beoordeling van het verdere traject van nieuw- en oudkomers.

Iedereen erkent dat de toegang tot de arbeidsmarkt vaak belemmerd wordt door een gebrek aan kennis van de Nederlandse taal. Een bijzonder traject moet kunnen bestaan uit diverse taalopleidingen, telkens gerelateerd aan andere oefenmomenten. Het taalaanbod kan verruimd worden – maar dat vraagt extra middelen – maar het moet vooral flexibel worden georganiseerd, met meer instapmomenten.

Allochtonen ondervinden bijzondere problemen, niet alleen bij maar ook na hun plaatsing. Daarom moet hun begeleiding in de bedrijven zelf ook opgevolgd worden.

Volgens de SERV kan rond de doelgroepomschrijving verwarring ontstaan. Uit de memorie van toelichting is af te leiden dat het inwerkingsbeleid is gericht op werkzoekenden, maar dat zien we niet direct in het ontwerp van decreet. Bovendien is de

doelgroepomschrijving niet coherent. De groep van oudkomers wordt beperkt tot niet-Nederlands-talige meerderjarige burgers met een sociaal-culturele achtergrond buiten Europa. Iets verder in de tekst is er dan wel sprake van allochtonen met een gebrekkige kennis van het Nederlands, hetzij allochtonen met een zwakke sociaal-economische positie. Dat is niet volledige hetzelfde. De SERV vraagt dat, net zoals voor het inburgeringsbeleid, louter de gebrekkige kennis van het Nederlands als oorzaak van mogelijke achterstandsverschijnselen zou in aanmerking genomen worden.

Een aantal belangrijke begrippen die gehanteerd worden in beide regelgevingen, moeten trouwens zo veel mogelijk op elkaar afgestemd worden, om de verwarring bij de uitvoering zo veel mogelijk te beperken. Hier en daar zijn er nu afwijkende definities. Voor nieuwkomers moet bijzondere zorg worden gedragen voor aansluiting tussen inburgerings- en inwerkingsbeleid. In het voorontwerp van inburgeringsdecreet wordt loopbaanoriëntatie gedefinieerd als tot doel hebbend allochtonen inzicht te laten verwerven in de arbeidsmarkt en het onderwijssysteem en een proces te ondersteunen van vertaling van diploma's en competenties. In het voorontwerp van inwerkingsdecreet is er sprake van een rapport dat aangeeft in welke richting de loopbaan van de betrokkene evolueert. De bedoelingen zijn allicht gelijkgesteld maar de definities moeten toch wat beter op elkaar worden afgestemd.

Ook rond het begrip portfolio's kan wat verwarring ontstaan. Hier wordt het gezien als een opdracht voor de VDAB, in het voorontwerp van inburgeringsdecreet als een opdracht voor de onthaalbureaus. Wie is nu verantwoordelijk? In het algemeen vraagt de SERV om een gemeenschappelijke portfoliomethodiek in Vlaanderen voor wat betreft de overheids- en gesubsidieerde initiatieven. Nu is er hier en daar een verschillende aanpak. Blijkbaar heeft de Vlaamse regering die vraag ook gesteld aan de EVC-werkgroep. Dit punt behoeft in de discussie nog extra aandacht. De gangbare benadering inzake portfolio's heeft ondermeer te maken met wie eigenaar is van de portfolio. Dat is niet altijd duidelijk. Voor ons moet het duidelijk zijn dat een portfolio samengesteld wordt door, eigendom is van en verder beheerd wordt door de betrokkene zelf, zij het met een ondersteuning van de organisaties die instaan voor de inburgering en de inwerking.

Dan is er nog de transmissie van gegevens tussen VDAB en andere instanties, met name RVA en OCMW. In het ontwerp van decreet zijn wat dat betreft de basisafspraken opgenomen die eigenlijk het voorwerp zijn van een bestaand samenwerkingsakkoord tussen de gemeenschappen en het federale niveau. Volgens de SERV kan daardoor een verkeerd signaal worden omdat nu juist voor de doelgroep van de allochtone werkzoekenden een decretale basis wordt gecreëerd om die transmissie te doen, terwijl die specifieke decretale basis voor andere werkzoekenden ontbreekt. Dat kan een tegenovergesteld effect hebben op de doelgroep. Alle werkzoekenden, zonder onderscheid, moeten legistiek op dezelfde manier worden behandeld. Dat wat de VDAB betreft.

Wat het OCMW betreft, hebben wij geen weet van omvattende afspraken rond transmissie van gegevens. De SERV heeft er alleszins geen bezwaar tegen dat ook met OCMW's ter zake een kader wordt afgesproken als die hierom verzoeken. Maar ook daar kunnen de voorwaarden inzake werk- en opleidingsbereidheid en de waarborgen voor naleving ervan niet verschillen voor allochtonen en andere werkzoekenden.

De SERV vraagt ook aandacht voor het probleem Brussel. Daar is de gemeenschap wel bevoegd voor de opleiding, terwijl er voor de gewestmateries een eigen Brusselse instelling bestaat. Daarom moeten er de nodige afspraken gemaakt worden met de Brusselse dienst voor arbeidsbemiddeling, met het oog op een evenwichtige aanpak van het probleem.

De heer Roland Van Goethem : U spreekt herhaaldelijk over alle werkzoekenden. Hoor ik daarin een vrees voor positieve discriminatie?

De heer Pieter Kerremans : Elke werkzoekende moet dezelfde kans gegarandeerd krijgen inzake toegang tot de arbeidsmarkt. Maar de doelgroep van allochtone werkzoekenden ondervindt extra belemmeringen voor de toegang tot de arbeidsmarkt. Op zich zijn die weliswaar niet altijd remedieerbaar door een VDAB- of andere opleiding maar toch is die trajectbegeleiding belangrijk om extra kansen te garanderen.

De heer Roland Van Goethem : Liggen die belemmeringen dan na het afwerken van het traject?

De heer Pieter Kerremans : Neen. Het traject begint altijd met een duidelijke screening van de betrokkenen maar is altijd gericht op de arbeids-

markt. Een diploma moet in die screening meegenomen worden omdat het een bepaalde kennis of competentie aantoonst. Dat gebeurt vandaag te weinig. Een gebrek aan kennis van het Nederlands behoeft remediëring. Dat zijn de verschillende stappen die eigen zijn aan de doelgroep en een speciale remediëring vanuit de trajectbegeleiding behoeven. Als mensen een traject doorlopen hebben, moeten ze bovendien een warme overstap kunnen maken naar het bedrijfsleven en daar ook kunnen blijven. Deze principes zijn door alle sociale partners aanvaard en die partners hebben zich begin december geëngageerd om daar ook werkelijk iets aan te doen. Zowel langs de vraag als langs de aanbodzijde zijn inspanningen nodig.

De heer Roland Van Goethem : We moeten toch oppassen met de EVC. Niet alle diploma's wereldwijd zijn even veel waard.

De heer Pieter Kerremans : Ook de waarde van Europese of zelfs van Vlaamse diploma's kan onderling verschillen. De EVC-discussie moet daarom ruimer bekeken worden. Maar ook niet-Europese diploma's hebben een bepaalde waarde, die moeten meegenomen worden in de screening. Competenties en kennis van mensen moet immers gevaloriseerd worden. Die blijken overigens ook uit gesprekken in een trajectbegeleiding.

De heer Guy Sols : U pleit voor een warme overdracht van het opleidingsproject naar de werkvloer. Kan u bevestigen of ontkennen of de terugval in de werkloosheid bij de allochtone werkzoekende die werknemer wordt, hoger is dan bij de gemiddelde Vlaamse werknemer door bijvoorbeeld een gebrek aan een correcte begeleiding ?

De heer Pieter Kerremans : Ik heb daarover geen cijfers. Het probleem stelt zich ook voor de langdurig werkzoekenden. Dat is een risicogroep om vrij snel terug uit de arbeidsmarkt te verdwijnen. Vanwege de specifieke problemen van allochtonen is het risico voor die groep nog groter. Ik kan dat evenwel niet aantonen. Er is specifieke aandacht vereist om het risico te verminderen.

De heer Guy Sols : Als men vaststelt dat er een probleemdoelgroep is, is het dan niet aangewezen om dat decretaal vast te leggen om te erkennen dat er een probleem is ? Geeft dat geen meerwaarde ?

De heer Pieter Kerremans : Het is vooral belangrijk dat de betrokken instanties voldoende midde-

len hebben. Het is niet omdat er een decreet is, dat er dan middelen beschikbaar zijn.

De heer Guy Sols : Dat is nog een ander probleem. U stelt dat er voor allochtonen een specifieke probleem is. Specifieke problemen vragen om specifieke oplossingen. Dit ontwerp kan daartoe een aanleiding zijn, los van de middelen.

De heer Pieter Kerremans : Het standpunt van de SERV blijft hetzelfde. Dit decreet is niet nodig om datgene te doen waarover we het eens zijn. De regering of het parlement kan natuurlijk altijd beslissen om daaraan de nodige aandacht te besteden.

De heer Chokri Mahassine : Als dit ontwerp wordt goedgekeurd, schrijft de regering zich ervoor in om een doelgroepenbeleid te voeren. Daardoor zal in de uitvoeringsbesluiten en overeenkomsten daaraan meer aandacht worden besteed. Het is belangrijk als beleidsdaad. Bepaalde zaken, zoals de evenredige participatie op de arbeidsmarkt, het inburgeringsdecreet, en dergelijke, bestaan al maar door de goedkeuring van het ontwerp drukken de regering en het parlement de intentie uit om daaraan meer aandacht te besteden.

De heer Pieter Kerremans : Aandacht is heel belangrijk, maar die zou niet mogen worden gemeten aan het aantal decreten. Ik besef wel dat een decreet aandacht garandeert.

De heer Jan Laurys : We moeten geen decreten maken om de maatschappelijke aandacht op een probleem te vestigen. De bedoeling van een decreet is om zaken te regelen en afspraken duidelijk te maken.

De heer Chokri Mahassine : Dit is een debat dat we later nog zullen voeren. Ik ben ervan overtuigd dat men bepaalde zaken wel decretaal moet invullen. Het is niet omdat de huidige minister aandacht heeft voor een bepaald probleem, dat zijn opvolger dat ook zal doen.

De heer André Moreau : In het SERV-advies staat dat er overeenkomsten moeten worden gemaakt om bepaalde doelstellingen zo concreet mogelijk te realiseren. Als men geen werkloosheidsuitkering of andere inkomsten heeft, heeft men recht op een leefloon om aan de armoede te ontsnappen. Elk mens heeft het recht om menswaardig te leven. Welke afspraken zouden er kunnen worden gemaakt met het OCMW en om wat te realiseren ? Het leefloon kan niet in vraag worden gesteld.

De heer Pieter Kerremans : In de federale wetgeving worden aan het leefloon bepaalde voorwaarden verbonden. Als die voorwaarden inhouden dat er medewerking wordt gevraagd van de betrokkene naar zijn zoektocht naar werk, dan kan men de vergelijking maken met de afspraken die vroeger met de VDAB zijn gemaakt met betrekking tot werkweigerders of mensen die een opleiding weigerden en stellen dat dit effectief wordt gemeld aan het OCMW om mee te controleren of de betrokkene aan alle voorwaarden voldoet om het leefloon te krijgen.

Ik trek de vergelijking met de uitkeringen die de RVA federaal ter beschikking stelt, maar die vergen dat iemand actief werk zoekt en daaraan zijn een aantal voorwaarden verbonden.

De enige instantie die dat kan controleren, is de VDAB. Als er een overeenkomst is tussen het federale en Vlaamse niveau voor de gegevens die nodig zijn om de wetgeving en toepassing ervan te controleren, is dat in die zin te verantwoorden. De sociale partners erkennen dat ook.

De heer André Moreau : De OCMW's leveren al heel wat inspanningen om mensen die een leefloon krijgen, zo snel mogelijk aan het werk te krijgen, vooral in de sociale economie.

De heer Pieter Kerremans : Het gaat niet om de inspanningen van de OCMW's, maar wel om het cliënteel.

De heer André Moreau : Bedoelt u met afspraken en overeenkomsten dat er nog meer schriftelijk wordt vastgelegd en dat de regels nog meer worden benadrukt ?

De voorzitter : De heer Van Depoele heeft ook al gezegd dat er afspraken moeten worden gemaakt met het OCMW.

Aangezien het advies van de SERV unaniem is, sluiten ook het VEV en Unizo zich daarbij volledig aan. Daarom zullen die organisaties niet afzonderlijk spreken.

Mevrouw Veerle Declercq : De vergelijking tussen het OCMW en de VDAB gaat volgens mij niet op. Er bestaat geen enkel verband tussen beide. Het leefloon is een eindstation, en het is de vraag wat er met de mensen moet gebeuren als dat leefloon wordt afgenomen. Als de RVA-uitkering wordt afgenomen, kan men nog altijd terecht bij het OCMW.

De heer Pieter Kerremans : De vergelijking gaat alleen maar op wat betreft het begrip werkzoekende. Voor de rest zijn het OCMW en de RVA totaal andere instellingen. Aan het werkzoekende zijn, zijn een aantal voorwaarden verbonden en om een goede uitvoering van de federale wetgeving mogelijk te maken, heeft men informatie nodig die alleen van gemeenschappen en gewesten kan worden verkregen. In die zin zijn ook de afspraken tussen de RVA en de VDAB gemaakt.

De heer Jan Laurys : Dit is een advies bij consensus. Ik heb begrepen dat dit niet altijd gebeurt.

De heer Pieter Kerremans : De SERV geeft alleen advies bij consensus. Als er geen consensus is, heeft elke organisatie het recht om zijn oorspronkelijk standpunt aan de minister over te maken.

De heer Jan Laurys : Als er een advies met consensus wordt gegeven, wil dat zeggen dat de partijen vrij goed van hun standpunt overtuigd zijn. Bovendien zijn het dezelfde partners die in het beheerscomité van de VDAB zitten. Ze hebben dus met kennis van zaken een advies kunnen geven waarover ze het roerend eens zijn.

De heer Pieter Kerremans : Een advies is unaniem bij negentig procent.

De heer Jan Laurys : De regering is blijkbaar van plan om een amendement in te dienen waarmee men het VDAB-decreet van 1984 wil wijzigen. Men wil een artikel invoeren dat stelt dat men verplicht is zich in te schrijven bij de VDAB voor een leefloon of een werkloosheidsvergoeding. Daarvan moet een attest worden afgeleverd. Als iemand een opleiding of een inwerkingstraject weigert of stopzet zonder gemotiveerde reden, worden die gegevens onmiddellijk overgemaakt aan de RVA en het OCMW. In het kader van de wetgeving over de maatschappelijke integratie is de werkbereidheid nog altijd vereist. Het amendement gaat in die richting. Is de SERV het eens met een dergelijke procedure ?

De heer Pieter Kerremans : De afspraken die nu gelden in het kader van het protocol tussen RVA en VDAB zijn voor een groot stuk besproken geweest in het beheerscomité van de VDAB. De partners pleiten in het advies voor een gemeenschappelijke sokkel om dit te organiseren, hetzij opgenomen in het huidige protocol of in een algemeen decreet. Ik weet niet of er een aanpassing nodig is van de bepalingen in het protocol. Inhoudelijk is het belangrijkste dat er eenzelfde signaal wordt gegeven aan alle werkzoekenden, zowel allochtone als

autochtone, en dat er zeer omzichtig moet worden omgegaan met de informatie. De partners staan nog altijd in grote lijnen achter de inhoud van het huidige protocol.

IV. Uiteenzetting door mevrouw Griet Pitteljon, coördinator team Lokale Economie, Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG), en de heer Nick Ingelbrecht, coördinator Werkgelegenheid, gemeente Heusden-Zolder

Mevrouw Greet Pitteljon : Wij geven er de voorkeur aan vanuit de praktijk te spreken in plaats van het ontwerp van decreet uitgebreid en gedetailleerd te bespreken. Daarom laat ik de heer Ingelbrecht aan het woord, die voor een lokaal bestuur werkt. Hij zal ons standpunt vanuit de praktijk illustreren. In onze uiteenzetting gaat we ook uit van de vragen die de commissie ons voorlegde. Wat is voor ons het nut van dit ontwerp van decreet ? Welke link moet er gelegd worden met het inburgeringsdecreet ? Wij geven afsluitend enkele aanbevelingen.

De heer Nick Ingelbrecht : De gemeente Heusden-Zolder is een gemeente met ongeveer 30.000 inwoners. In 2002 waren er 318 geboortes en waren er 202 nieuwkomers. Van die 202 nieuwkomers waren er 61 personen die voldeden aan de doelgroepvoorwaarden zoals bepaald in artikel 4 van het decreet van 24 mei 2002 betreffende het Vlaamse inburgeringsbeleid. Van deze 61 personen zijn er 49 personen gestart met een cursus inburgering. Van de 49 personen hebben er 41 de cursus beëindigd met goede resultaten. Vijf personen haakten af vanwege hun werk en drie personen om familiale redenen.

Heusden-Zolder heeft als ex-mijngemeente een hoge werkloosheidsgraad, van gemiddeld 11 procent. We hadden 1.435 niet-werkende werkzoekenden op 1 maart 2003. Van deze groep heeft 57 als etniciteit EU en 43 procent is van Maghrebijnse of Turkse etniciteit. Hiermee staat Heusden-Zolder op de eerste plaats in Vlaanderen.

We kunnen beginnen met de vaststelling dat zes maanden inburgering voor een groep nieuwkomers niet voldoende is. Ze hebben vooral meer Nederlandse taalles nodig en die is niet altijd beschikbaar. Bij sommige organisaties zijn er lange wachtlijsten. De instapmomenten voor Nederlandse les zijn vooral september en januari. Er zou nog een derde instapmoment moeten bijkomen.

We zien dat er een groep van nieuwkomers zijn die verdwijnen : meisjes uit een ander land en eenmaal getrouwd hier huisvrouw worden, de taal niet leren en volledig leven in hun eigen gemeenschap. Hier speelt de werkloosheidsval soms ook nog omdat de man gezinshoofd wordt en een relatief hoge werkloosheidsuitkering geniet. Als de kinderen dan groot genoeg zijn en de vrouw wil gaan werken, is dat heel moeilijk.

Een bepaalde groep nieuwkomers heeft een financieel precair statuut en begint direct te werken in beroepen die geen of weinig taalvaardigheid vereisen : de bouw, slagerijen of afvalsector. Deze personen verdwijnen uit het werkzoekendencircuit maar twintig jaar later duiken ze opnieuw op door allereerste medische problemen en dan moeten de bevoegde diensten van nul beginnen. Bij de doelgroep oudkomers zullen zeker personen in dergelijke situatie zitten.

Bij nieuwkomers is het soms zo dat de pas getrouwde kinderen eerst bij de ouders inwonen. Ze hebben dan meestal geen recht op sociale steun van het OCMW, maar hebben een lage werkloosheidsuitkering. De oplossing is om alleen te gaan wonen en dan bij het OCMW aan te kloppen.

Het OCMW zal dan het leefloon toekennen en aan de man en/of vrouw een tewerkstelling in artikel 60 aanbieden waardoor het recht op werkloosheidsuitkering opgebouwd wordt. Na de tewerkstelling in artikel 60 heeft het gezin recht op een relatief hoge werkloosheidsuitkering die meestal onbeperkt is in de tijd. Hier komt de werkloosheidsval opnieuw opduiken.

We hebben de ervaring dat bedrijven uit het normaal economisch circuit meestal niet op deze groep van kandidaatwerknemers zit te wachten. Alleen in de bouw of de poetssector kunnen gemotiveerde en fysiek geschikte nieuwkomers vlug aan de slag. Voor een grote groep nieuwkomers verloopt de integratie in de arbeidsmarkt niet zo vlot.

De loopbaanoriëntatie en het trajectplan binnen het inwerkingsdecreet zullen maar echt zinvol zijn indien er werk gemaakt wordt van een realistische en sluitende aanpak op maat binnen het budget.

In de eerste plaats moeten de maatregelen personen motiveren om in dergelijk inwerkingstraject te stappen. Vooral voor de oudkomers zal dat nodig zijn. Bijvoorbeeld als ze een opleiding volgen, een kleine brutovergoeding per uur of dag. Dit motivatietraject heeft tot doel de activering van oudko-

mers aan te zwengelen. De activering van oudkomers bestaat al op dit moment maar is weinig effectief. Een oudkomer die wil werken kan nu ook naar de VDAB. Een oudkomer die een werkloosheidsuitkering krijgt is in begeleiding bij de VDAB.

De praktijk leert ons dat een voldoende lang traject van arbeid gecombineerd met Nederlandse les de beste resultaten oplevert. Het OCMW kan dergelijke trajecten aanbieden in artikel 60, § 7, maar deze trajecten zijn beperkt in tijd en de organisatie moet zijn artikel 60, § 7 kunnen missen. Gezien het OCMW werkgever is, is er meestal geen probleem. De garantie voor gecombineerde trajecten moet dus bij voorkeur binnen de uitvoeringsbesluiten van dit decreet zijn plaats krijgen.

We pleiten voor een aanpassing van het WEP+-stelsel. Het zou mogelijk moeten zijn om in het inwerkingsdecreet en/of de uitvoeringsbesluiten een inwerkingstraject aan te bieden waarbij in functie van de behoefte, te legitimeren via trajectplan, gegarandeerd gebruik gemaakt wordt van WEP+. Voor de doelgroep die we voor ogen hebben, vertoont het huidige WEP+-statuut twee tekortkomingen.

Vooreerst is de termijn van tewerkstelling van 1 jaar in 90 procent van de gevallen te kort. Voor deze doelgroep zou 2 jaar mogelijk moeten zijn met daarbij behoud van de voordelen voor de werkgever. Indien er om budgettaire redenen toch een keuze moet gemaakt worden tussen het aantal trajecten kan de keuze volgens een cascadesysteem gebeuren. Daarbij kunnen een aantal voorwaarden gesteld worden. De betrokkene moet steeds voldoen aan de doelgroepvoorwaarden zoals bepaald in artikel 4 van het ontwerp van decreet van 24 mei 2002 betreffende het Vlaamse inburgeringsbeleid. Gemeenten met een hoog percentage nieuwkomers en oudkomers moeten prioriteit krijgen. Vervolgens moet het profiel van de nieuwkomers-oudkomers in functie van een verlengd traject door de werkwinkelconsulent geëvalueerd worden.

De Vlaamse overheid kan een aantal promotoren erkennen per gemeente met een hoog aantal nieuwkomers-oudkomers. In de twee jaar dat de nieuwkomer-oudkomer werkt kan er gewerkt worden aan arbeidsattitudes, taalkennis, enzovoort. Op het einde van de specifieke WEP+-tewerkstelling komen de nieuw-oudkomers terug bij de werkwinkelconsulent die in principe een beter bemiddelbare werkzoekende heeft. Voor wat betreft de even-

tuele attitude en motivatieproblemen is de behandeling gelijk voor iedere werkzoekende.

We pleiten als VVSG niet voor een verdere diversificatie van tewerkstellingsstatuten maar deze doelgroep heeft bijzondere achterstandskennmerken en we merken dat daardoor de bestaande activeringsmaatregelen slechts een beperkt succes hebben. Iedere nieuw- en oudkomer zou indien nodig na een secundair traject het recht moeten hebben op een dergelijk werkervaringstraject. Dit zal voor de nieuw-oudkomer leiden tot een betere integratie in de samenleving die hun concrete kansen biedt.

De overheid heeft het voordeel dat dergelijk traject zal resulteren in een hogere doorstroming naar het een normaal economisch arbeidscircuit. De bijzondere WEP+-regeling hoeft niet algemeen ingevoerd te worden in heel Vlaanderen maar zou kunnen beperkt worden tot steden en gemeentes die geconfronteerd worden met de bedoelde doelgroep. Er kan in een regeling voorzien worden zoals voor ACTIVA-plus waarbij een aantal steden en gemeentes gebruik kunnen maken van bijzondere voorwaarden in het kader van het ACTIVA-plan van de federale overheid.

De voorwaarde van twee jaar werkloosheidsuitkering zal bij nieuwkomers niet haalbaar zijn. Daarom zou voor nieuwkomers die bepaling moeten wegvallen. Het is ook niet wenselijk om de nieuwkomer twee jaar te laten stempelen waardoor de activering soms nog moeilijker wordt.

Voor een goede implementatie van dit decreet kan men dus best de WEP+-trajectmogelijkheden uitbreiden.

Het ontwerp heeft enkel een bestaansreden indien het bovenstaande gegarandeerd wordt en er na een secundair traject een echte trajectgarantierichting, eventueel begeleide werkervaring wordt ingebouwd in de uitvoeringsbesluiten.

Het verband met het inburgeringsdecreet moet duidelijk zijn. Dit secundair traject dient naadloos aan te sluiten bij het primair traject, dit is echter afhankelijk van middelen en mankracht. Maar een primair traject zonder secundair gekoppeld aan een minimale werkervaringgarantie is weinig effectief en werkt voor de betrokkenen heel demotiverend. Er is maar een beperkte groep die kan doorstromen naar het secundair traject. Wat gebeurt er met nieuwkomers die geen werkambities nastreven, die niet slagen in de TOBA-test ?

Verder blijft het spijtig dat er enkel doorstromingsmogelijkheden naar een secundair traject bij de VDAB zijn. Binnen de werkwinkels worden op vandaag echter afspraken gemaakt tussen alle betrokken partijen, het lijkt ons logisch dat ook de inwerkingstrajecten in dit denkspoor, met onder andere doelgroepafspraken tussen de werkwinkelpartners, ingebed worden. Doorverwijzing naar een netwerk van diensten zou meer maatwerktrajecten garanderen en betere resultaten kunnen opleveren.

We merken nu dat er niet voldoende middelen zijn om het primair traject uit te voeren. Heusden-Zolder krijgt subsidies voor 45 trajecten, terwijl er jaarlijks 70 personen wensen in te stappen in de inburgeringscursus. Zullen er in het kader van de uitvoering van dit decreet voldoende middelen zijn om het secundair traject uit te voeren? Vanuit de VVSG pleiten wij in alle geval om duidelijke keuzes te maken indien de budgettaire ruimte krap is. Het lijkt ons best dat binnen duidelijke beleidscycli aangegeven wordt hoeveel trajecten, zowel primaire, secundaire als tertiaire, er lokaal ter beschikking worden gesteld voor de uitvoering van dit ontwerp. Hierbij wordt best vertrokken van een berekening van trajecten met een volledige trajectgarantie en niet van een aparte benadering van de diverse trajectonderdelen!

De doelgroepomschrijving voor inburgering is momenteel duidelijk, maar er moet wel uitgeklaard worden wie al dan niet verplicht gaat worden om in een dergelijk traject in te stappen.

Het ontwerp zal alleen werken als het geheel wordt ingepast in de werking van de lokale werkwinkels hetgeen niet voldoende blijkt uit het voorliggend ontwerp van decreet. Daarnaast is het logisch dat beperkte financiële middelen gekoppeld worden aan de garantie op de drie trajectenstappen. Verder dienen de resultaten en de middelen duidelijk te zijn bijvoorbeeld door een aantal aanpassingen aan het cliëntvolgsysteem van de lokale werkwinkel.

Uit de monitoringstabellen van de lokale werkwinkel zal dan blijken wat er met de nieuwkomers en oudkomers ondernomen is. De extra middelen voor de realisatie van dit ontwerp worden het best toegewezen aan de VDAB die ze dan kan gaan toewijzen aan de actor die het best een passend aanbod aan de cliënten nieuwkomers-oudkomers kan garanderen.

De transmissie in het ontwerp is vanuit de praktijk niet werkbaar: de RVA is een federale autonome dienst en het OCMW is een lokale autonoom be-

stuur. Deze diensten zullen zelf autonoom hun houding tegenover het inwerkingdecreet bepalen en werken meestal geval per geval.

Nieuwkomers hebben dikwijls een precair financieel statuut. Voor deze personen zou een tewerkstelling in artikel 60, WEP+, enz. gecombineerd met Nederlandse taalles een ideaal traject zijn.

Als we het ontwerp echt een slaagkans willen geven moeten we de nieuwkomers kansen geven op een traject met werkervaringgarantie op maat. Als samenleving bieden we de groep die een inburgeringstraject volgen best ook een kans op integratie op de arbeidsmarkt door aangepaste WEP+-tewerkstelling, IBO, enz.

Als we het decreet inwerkingbeleid echte slaagkansen willen geven, dan dient aan volgende voorwaarden worden voldaan. Bij beperkte middelen moet de inzet ervan gekoppeld worden aan mogelijkheden voor een maximale trajectgarantie, de zogenaamde sluitende aanpak voor die groepen met de laagste participatiekansen op de arbeidsmarkt.

Er dienen aanvullend op de inwerkingstrajecten duidelijke stimulansen ingebouwd te worden in de secundaire en tertiaire trajecten om de werkloosheidsvallen te vermijden.

Voor secundaire en tertiaire werkingstrajecten is het noodzakelijk dat de bestaande instrumenten verbreed worden in hun toepassingsmogelijkheden waarbij er een strikte doelgroepbewaking is.

Inbedding en/of afstemming op voorliggend ontwerp lokale werkwinkels is de voorwaarde om te komen tot een succesvolle uitvoering. Hierbij is het hele portfolioverhaal in het ontwerp inwerkingbeleid een lege doos indien niet gekoppeld aan het eerder verworven competentiedebat dat momenteel binnen de SERV wordt gevoerd. Een portfolio benadering is immers slechts zinvol als er ook voor de werkgevers op dit vlak zowel voor instroom als loon openingen gerealiseerd worden.

Bovendien blijft de vraag waarom niet resoluut gekozen wordt voor de term trajectbegeleiding methodiek en er weer nieuwe termen zoals trajectplan en loopbaanoriëntatie gehanteerd worden.

Bij het inzetten van nieuwe financiële middelen voor de implementatie van dit ontwerp is een strikte monitoring van de resultaten zowel procesmatig als kwantitatief geen overbodige luxe.

De voorzitter : De spreker is nogal scherp voor de wettelijke autonomie van het OCMW en de administratieve autonomie van de RVA. Wat is de bedoeling van die kritiek ?

Mevrouw Griet Pitteljon : Het is logisch dat een aanbod rechten en plichten inhoudt. We hebben enkel getracht in te schatten of de verplichtingen realistisch zijn. De transmissie staat al een tijdje op onze agenda. In de lokale werkwinkels participeren de lokale werkwinkels actief. De werkloosheidsuitkeringen worden bepaald door de federale regelgeving, terwijl de lokale besturen, meer bepaald het OCMW, oordeelt over de concrete invulling van de criteria voor de toekenning van een leefloon. Dat is een lokale appreciatiebevoegdheid. We nemen geen standpunt te gronde in, maar wijzen er op dat de verplichtingen duidelijk moeten zijn en juridisch haalbaar. Het ontwerp is dat niet.

De voorzitter : Mevrouw Declercq heeft erop gewezen dat een leefloon een basisrecht is, maar wel de laatste mogelijkheid. De werkloosheidsuitkering heeft het voordeel dat er één structuur verantwoordelijk is. Voor het leefloon zijn vele OCMW's bevoegd die allemaal anders oordelen. Vandaar komt de rechtszekerheid van de betrokkenen in het gedrang. Ook het VVSG wijst daar nu op.

De heer André Denys : Mij bekommert het aansluiten van het inwerkings- en het inburgeringstraject en de doorstroming naar het secundair traject. Volgens het ontwerp is dat via een samenwerkingssprotocol tussen onthaalbureaus en VDAB. Pleit VVSG voor een protocol met de lokale werkwinkels in plaats van met de VDAB ? Bij de transmissie zijn er immers twee aspecten : het leefloon, bevoegdheid van het OCMW, en de VDAB en RVA.

Het argument is dat er in een lokale werkwinkel een meer uniforme regeling mogelijk wordt. De lokale werkwinkel werkt veelal voor enkele gemeenten. Het is belangrijk om het éénloketsysteem zo veel mogelijk toe te passen. Is het de bedoeling om de lokale werkwinkel als schakel tussen de VDAB en onthaalbureau te laten fungeren ?

Mevrouw Griet Pitteljon : Niet enkel de transmissie speelt. We zeggen niet dat het niet relevant is de linking te doen met de VDAB omdat de VDAB ook in de werkwinkel de regisseur is. Het lijkt ons echter logisch dat automatisch de linking met de werkwinkel gebeurt en men er van uit gaat dat er vanuit de geïntegreerde dienstverlening voor de betrokkenen het best mogelijke traject zal gegarandeerd worden. Dit ontwerp van decreet wil aan

het eerste deel – het inburgeringsstuk – een tweede deel toevoegen.

Volgens ons moeten er twee voorwaarden vervuld worden om dat tweede deel goed gestalte te geven. Een eerste is de linking met de werkwinkel, waardoor een ruim aanbod aan trajectmogelijkheden gecreëerd wordt.

Een tweede is dat men, zelfs met beperkte middelen, beter kiest voor totaaltrajecten en er een derde stuk aanbouwt. Als we enkel de stap zetten tot aan de werkwinkel of tot aan de VDAB, komen we er immers niet. Niet iedereen heeft echter die hele weg nodig.

De heer André Denys : Bedoelt u met het totaaltraject een primair, secundair en ook een tertiair traject ?

Mevrouw Griet Pitteljon : Indien nodig.

De heer André Denys : Men kan toch geen werk garanderen ? Een werkervaringstraject biedt toch een stuk garantie ? Men bereidt maximaal voor op werk. Autochtonen die een beroepsopleiding volgen, krijgen toch ook geen werkervaringstraject ?

De heer Jan Laurys : Ik dacht dat in het huidige traject de screening zit, eventueel een vooropleiding of opleiding, bemiddeling maar dan ook eventueel een werkervaring en de nazorg. Het tertiair traject zoals het hier wordt voorgesteld, zou toch in het inwerkingstraject moeten zitten. Het kan toch niet de bedoeling zijn dat we nog een selectie gaan maken en er nog een derde hoofdstuk gaan aanbreien ?

De voorzitter : Het voorliggende ontwerp van decreet houdt geen recht op werk in, wel op werkervaring.

De heer Jan Laurys : Mij lijkt het vanzelfsprekend dat werkervaring niet voor iedereen nodig is. Men moet in de screening duidelijk maken wat het beste traject is voor de werkzoekende. Voor sommigen is er geen vooropleiding nodig, die kunnen onmiddellijk een werkervaring krijgen, anderen hebben een basisbehoefte aan een (voor)opleiding of een stage in een bedrijf. Dat is een individueel traject.

Mevrouw Griet Pitteljon : Wij zeggen niet dat het ontwerp van decreet slecht is, integendeel : het bevat de verschillende opties. We zeggen enkel zeggen dat de drie delen zouden moeten gegarandeerd zijn voor wie die alle drie nodig heeft. Het voorliggende ontwerp geeft recht op een duidelijke loop-

baanoriëntering, op screening en op trajectbegeleiding. Het lijkt ons logisch dat men aangeeft dat de middelen beperkt zijn maar dat men toch minstens voorziet dat de verschillende trappen die iemand nodig heeft, ook echt gegarandeerd zijn. Anders wordt het geheel zinloos. Minstens de werkervaringsgarantie moet decretaal verankerd worden. Daarom pleiten we ervoor dat het huidige instrument dat dat het best kan garanderen – WEP+ samen met artikel 60, § 7 – bruikbaar gemaakt wordt voor die doelgroep. Dat instrument is nu niet volledig aangepast aan het ontwerp van decreet, met al zijn goede bedoelingen.

De heer André Denys : Is WEP+ vandaag gegarandeerd voor iemand die een beroepsopleiding volgt ?

Mevrouw Griet Pitteljon : We vragen geen automatische garantie. We vragen enkel dat de werkwinkelconsulent screent of dit noodzakelijk is en dat als dat zo is, het aan de betrokkene gegarandeerd wordt.

De heer André Denys : Met de lokale werkwinkel heeft men toch automatisch de screening naar werkervaringstrajecten ? U vraagt enkel de garantie dat het zou aangeboden worden ?

Mevrouw Griet Pitteljon : Ja. En dat het instrument dat toelaat. Nu zijn de criteria voor dat instrument immers niet compatibel voor deze groep. De nieuwkomers hebben niet de nodige werkloosheidsduur om er gebruik van te kunnen maken en een aantal mensen hebben een langer traject nodig.

De voorzitter : U stelt dus dat de tertiaire opstap die in sommige gevallen nodig is, niet gegarandeerd is in het ontwerp van decreet.

De heer Nick Ingelbrecht : Laat me een praktijkvoorbeeld geven. Een nieuwkomer stapt in een inburgeringstraject. Na zes maanden lessen Nederlands en maatschappelijke oriëntatie te hebben gevolgd, komt die persoon automatisch terecht in een traject bij de VDAB. Maar na zes maanden hebben de meeste mensen niet voldoende Nederlands geleerd om zich te kunnen verkopen op de arbeidsmarkt. Mensen die buiten de taal nog een aantal achterstandskennmerken hebben, gaan, in een langdurig traject bij de VDAB, op een bepaald moment een van de opties waarin in de trajectplannen bij de VDAB voorzien is, moeten kiezen.

De doorstroom- en uitstroomresultaten bij die groep nieuwkomers is eigenlijk niet voldoende : bedrijven staan niet op hen te wachten, zeker niet

in de huidige economische laagconjunctuur. Opdat mensen in een WEP+-traject kunnen starten, moeten ze in aanmerking komen voor een werkloosheidsuitkering of al aan het werk zijn. Met iemand die arbeidsattitudes heeft verworven op de werkvloer, kan de VDAB gemakkelijker aan de slag dan met iemand die uit het primaire traject stapt en geen werkervaring heeft.

De heer André Denys : Bedoelt u nu dat het mogelijk zou moeten zijn om op de werkvloer het primaire traject uit te voeren ?

De heer Nick Ingelbrecht : Aansluitend zou men voor de nieuwkomers die dat willen, die niet direct doorstromen naar het normale economische circuit en lang in het secundaire circuit blijven hangen, een aangepast WEP+-statuut moeten kunnen activeren. Met het huidige statuut voldoen ze immers niet aan de voorwaarden.

De heer André Denys : U vraagt dus eigenlijk een versoepeld WEP+-statuut voor de nieuwkomers ?

De heer Nick Ingelbrecht : Ja. We vragen ook niet dat alle nieuwkomers de garantie krijgen op het WEP+-statuut maar dat er bijvoorbeeld per zorggebied aan lokale werkinkwinkels, in functie van de budgettaire middelen, een aantal trajecten toegekend worden aan promotoren, waarbij de combinatie gemaakt wordt van werken, Nederlandse taallessen en sociale vaardigheden. Dat is het ideale instrument om de mensen bemiddelbaar te maken voor de arbeidsmarkt.

De voorzitter : Artikel 60 bestaat al lang en kwam tot stand vooraleer het typische allochtonenprobleem ontstond. Bij toepassing van het artikel moeten de gemeenten een groot deel zelf financieren.

Hoofdzakelijk was dit artikel bedoeld om vooral gewezen zelfstandigen op te vangen, maar ook andere mensen die door de wetgeving onder geen enkel sociaal statuut meer vielen. Het artikel hielp hen een sociaal statuut op te bouwen. Is dit artikel een goed instrument om dit probleem op te lossen ? Ik weet dat het gebeurt en dat het artikel wordt aangewend om de doelgroep te benaderen. Dat was echter niet de oorspronkelijke bedoeling.

De heer Nick Ingelbrecht : Op dit moment gebruiken wij soms artikel 60 om iemand werk aan te bieden, gecombineerd met Nederlandse taallessen. Zo proberen we nieuwkomers in de arbeidsmarkt te integreren en aandacht te geven aan nazorg en bemiddeling. Artikel 60 is inderdaad niet specifiek

voor nieuwkomers bestemd, maar het WEP+-instrument zou daar wel specifiek voor moeten dienen.

De heer André Denys : Geldt dit voor mensen die reeds tenminste 2 jaar werkloos zijn ? Wat zijn de voordelen voor de werkgever en welke positieve discriminatie wordt doorgevoerd ?

U vraagt dus de voorwaarden die nu gelden voor mensen die meer dan 2 jaar werkloos zijn te schrappen voor nieuwkomers.

De heer Robert Voorhamme : We hebben het hier over een programma dat dezelfde voorwaarden zou stellen aan werkgever en werknemer als een normaal WEP+-project. Hoe gaat men dit alles kunnen financieren ? Mensen die te lang een uitkering krijgen moeten werkervaring opdoen.

De voorzitter : Voor die doelgroep wordt dit in sommige omstandigheden nu reeds toegepast.

Mevrouw Griet Pitteljon : Er bestaan vandaag 2 stelsels. Een van deze stelsels zal geactiveerd worden wanneer mensen recht hebben op een uitkering. Hierbij worden federale gelden toegevoegd aan de Vlaamse subsidiëring. Het andere stelsel wordt volledig door Vlaanderen gefinancierd.

Wij stellen uitdrukkelijk de vraag niet voor iedereen zomaar een werkervaringsgarantie te voorzien, maar wel het instrument te moduleren zodat deze mensen er kunnen instappen. We weten dat er budgettaire beperkingen zijn.

Mevrouw Veerle Declercq : Mij is het niet duidelijk wat u concreet wenst op wetgevend vlak. Vraagt u om een extra middel of om een verandering in de wetgeving ?

De voorzitter : Moet het voorliggend ontwerp volgens de VVSG al dan niet aangepast worden aan bepaalde noden ?

Mevrouw Griet Pitteljon : In onze conclusies kan men de suggesties vinden die men in artikels zou kunnen inbrengen. Met het decreet dat voorligt zijn alle stappen mogelijk. Wij zouden veel liever een sluitende aanpak zien in de wetgeving.

Als men op niveau van de werkwinkel vaststelt dat iemand een bepaald traject nodig heeft, moet men de mogelijkheid hebben die stappen te ondernemen.

Mevrouw Veerle Declercq : Wat wilt u dan dat de wetgever doet ?

De heer Jan Laurys : Deze discussie gaat over de invulling van het traject. Ik heb de indruk dat de mensen van VVSG zeggen dat de werkervaring het meest nuttig is binnen het traject. Volgens ons is het reeds mogelijk binnen de huidige wetgeving hier rekening met te houden, want de VDAB is al verplicht maatwerk te leveren en een geïndividualiseerd traject op te stellen voor iedere werkzoekende. Is dit dus geen overbodige wetgeving ?

De tertiaire stap is een discussie over termen, gezien die volgens sommigen deel uitmaakt van het traject naast screening, vooropleiding, opleiding, werkervaring, werkgelegenheid en nazorg op de werkplaats. Deze fasen zitten al in het traject van de VDAB.

De heer André Denys : Als men de nieuwkomers na screening voor WEP+-projecten in aanmerking wil laten komen, dan moeten wij nog veranderingen aanbrengen op wetgevend vlak en de modulering wijzigen. De heer Voorhamme heeft gelijk als hij zegt dat dit budgettair zeer zwaar zal zijn, omdat WEP+ gebaseerd is op medefinanciering van de uitkeringsgerechtigde werkloze via een werkloosheidsvergoeding.

De heer Jan Laurys : Dat moeten wij niet met dit decreet regelen.

De voorzitter : Volgens mij zegt VVSG dat indien de consultant van oordeel is dat er in een bepaald geval een ervaringsproject nodig is, hij dat niet kan inpassen in de huidige wetgeving. Moeten we daarvoor ijveren of niet ?

Mevrouw Griet Pitteljon : Men heeft ons gevraagd naar de toegevoegde waarde van het decreet. Voor ons is dat er slechts een toegevoegde waarde als die afdwingbaarheid er in zit. Eens iemand in een secundair traject wordt meegenomen, moet deze garantie worden ingebouwd. Vandaag hebben we al deze mogelijkheden op werkwinkelniveau, maar we moeten de nodige garanties krijgen dat we de begonnen trajecten kunnen afwerken.

De voorzitter : Dit is een antwoord op de vraag die de heer Laurys deze ochtend stelde. Wat moet er verder in dit decreet komen om een meerwaarde te creëren ? Om zaken afdwingbaar te maken moeten ze voorzien worden in de wetgeving.

De heer Jan Laurys : Ik heb begrepen dat men met contingentering zou werken. We kunnen in plaats

van dit decreet beter 300 bijkomende werkervaringsplaatsen creëren die jaarlijks kunnen verdeeld worden.

De heer Robert Voorhamme : Het probleem zal niet worden opgelost door eenvoudig nieuwe tewerkstellingsplaatsen te creëren. Het uitgangspunt van dit decreet is dat het gekoppeld wordt aan een inburgeringsdecreet. Het houdt de verplichting in deze mensen niet los te laten, wat een vraag vormt naar uitvoeringsmodaliteiten. Dit decreet zorgt ervoor dat nieuwkomers niet meer aan hun lot worden overgelaten.

De heer Jan Laurys : Men gaat zelfs iets verder, en ik pleit niet voor 400 tot 500 nieuwe plaatsen. De fundamentele vraag is of men nu al niet de mogelijkheid heeft deze mensen te begeleiden met een toegepast traject.

De heer Robert Voorhamme : Dat is op dit moment mogelijk, maar dit decreet zal het verplicht maken.

De heer Jan Laurys : Het is op dit ogenblik al verplicht het traject aan te nemen als het wordt aangeboden.

De heer Robert Voorhamme : Dat geldt enkel indien het traject wordt aangeboden, maar dit decreet houdt de verplichting in die mee gekoppeld is aan het inburgeringsdecreet dat mensen systematisch begeleid worden. Nu is het allemaal mogelijk, maar het is niet verplicht.

De voorzitter : Ik ben het eens met uw opmerkingen, maar kan men de zaken die VVSG voorstelt afdwingen in het kader van het voorliggend ontwerp van decreet ?

De heer Jan Laurys : Vanochtend werd duidelijk bevestigd dat iedereen recht heeft op een geïndividualiseerde begeleiding naar tewerkstelling.

Het is op dit moment het recht van de werkzoekende het aanbod te krijgen van de overheid, maar ook zijn plicht om de aangeboden richtlijnen te volgen.

Ik begrijp van VVSG vooral dat men nood heeft aan werkervaring, die de beste opleiding is die men kan krijgen.

Mevrouw Griet Pitteljon : Wij vroegen ons aanvankelijk af wat er ontbrak in het ontwerp van decreet. Er is echter ook een belangrijk complementair deel. Op het moment dat het decreet er kan

voor zorgen dat de benodigde plaatsen en garanties er zijn en dat er een contingent naar de nieuwkomers gaat, heeft het haar nut bewezen. Als men bijkomende plaatsen heeft maar die niet openhoudt voor de nieuwkomers, heeft het geen bijkomende verdienste.

In de huidige vorm garandeert het ontwerp van decreet wel beschikbare fondsen, maar bestaat het gevaar dat men tijdens het traject omwille van budgettaire redenen moet stoppen.

De heer Roland Van Goethem : De heer Ingelbrecht heeft het over een inburgeringstraject van twee tot drie jaar. Maar wat is de economische meerwaarde van een nieuwkomer als we die twee tot drie jaar moeten begeleiden ?

De heer André Denys : Tijdens de hoorzittingen over het inburgeringsdecreet merkte de moslimgemeenschap terecht op dat ze niet betutteld wil worden. Opvolging is goed, maar het mag niet blijven duren. Op een bepaald moment wil men als een volwassen burger beschouwd worden.

De heer Jan Laurys : Wat is de economische meerwaarde van een nieuwkomer die dertig jaar lang niets doet ?

Mevrouw Veerle Declercq : De waarde van een mens is meer dan alleen maar de economische waarde.

De voorzitter : Het is de taak van de samenleving om alloctonen de kans te geven zich te integreren. Dat kan door middel van inburgering en inwerking. Als we vanaf de eerste dag alleen maar uitgaan van iemands economische waarden, kunnen we er beter niet aan beginnen.

De heer André Denys : Inburgering en inwerking zullen ervoor zorgen dat het aantal werkenden stijgt. Macro-economisch gezien is er dus enig rendement.

De heer Jan Laurys : De grote bekommernis is dat het geen bezigheidstherapie wordt. Het moet één geheel worden.

De heer André Denys : Dat risico zal altijd bestaan.

De heer Robert Voorhamme : Het belangrijkste is dat men al van de eerste dag als werkloze begeleid wordt. Wie zich eenmaal neerlegt bij zijn werkloosheid, loopt een grote achterstand op waardoor het steeds moeilijker wordt om ingeschakeld te wor-

den. Dat geldt ook voor nieuwkomers : hoe langer ze hier verblijven zonder ingeschakeld te worden, hoe groter de handicap. Vandaar het belang van de schakeltheorie.

De heer André Denys : Daarom moet goed afgesproken worden wie instaat voor de opvolging : het onthaalbureau of de VDAB.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Hoe zullen de gemeentelijke middelen en de SIF-middelen zich tot elkaar verhouden ? Nogal wat gemeenten stellen randvoorwaarden. Het inburgeringsdecreet zet de gemeenten echter buiten spel. Hoe gaan de gemeenten daarop reageren ?

Mevrouw Griet Pitteljon : Het is niet zo dat men nu het roer zal omgooien omdat men gemeentelijke middelen moet gebruiken. De financiële discussie is wel moeilijker vanwege de grote uitdagingen. Wij pleiten ervoor om de werkwinkel in het secundaire traject in te schakelen. De VDAB moet haar acteurs- en regisseursrol afzonderlijk houden.

De heer André Denys : Vorig jaar waren er 202 nieuwkomers in Heusden-Zolder. Daarvan voldeden er 61 aan de voorwaarden beschreven in artikel 4 van het inburgeringsdecreet. Zijn er nieuwkomers die zich niet inschrijven bij de VDAB ? Hebben ze werk of zoeken ze geen werk ? Een aantal nieuwkomers verdwijnt bovendien. Meisjes trouwen, worden huisvrouw en trekken zich terug in hun eigen gemeenschap waardoor ze onze taal nooit leren. Zal de combinatie van verplichte inburgering en inwerking ervoor zorgen dat meer nieuwkomers aan de voorwaarden van artikel 4 voldoen ?

De voorzitter : Is inburgering een recht of een plicht ?

De heer André Denys : Voor nieuwkomers is inburgering zowel een recht als een plicht.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Inwerking is een recht.

De heer André Denys : Aangezien inburgering zowel een recht als een plicht is, moeten alle nieuwkomers een inburgeringstraject volgen van zodra er voldoende cursussen zijn. Zal dat een oplossing zijn of is er nog een oorzaak ?

De heer Nick Ingelbrecht : De oorzaak ligt deels in de wet. Kinderen, gepensioneerden, EU-onderdanen en asielzoekers, die niet ontvankelijk verklaard zijn, zitten niet bij de 61. Van de 61 zijn er 49 die

het traject afgewerkt hebben en dus willen werken, 12 hebben opgegeven.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : De gedetailleerde cijfers worden nog maar twee jaar geregistreerd. Uit het duidelijke rapport van die gegevens blijkt dat de meerderheid graag wil werken, maar dat er meer vraag dan aanbod is. Het begrip nieuwkomer verschilt van de groep die men in dit ontwerp wil definiëren.

De heer André Denys : Het aanbod van zowel inburgerings- als inwerkingstrajecten moet inderdaad stijgen. Ik vraag gewoon hoeveel nieuwkomers, volgens de definitie van het inburgeringstraject, bereid zijn om te werken.

De heer Nick Ingelbrecht : We hebben ons gebaseerd op de definitie in het inburgeringsdecreet.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Er is nog geen rekening gehouden met de uitspraak in verband met de nationaliteit. Dat zou verschil kunnen maken voor bijvoorbeeld de Turken.

De heer André Denys : Het enige verschil met onze definitie is dat de asielzoekers erbij zitten.

De heer Nick Ingelbrecht : Het gemeentebestuur gaat ervan uit dat een asielzoeker die aan haar toegewezen wordt ook thuis bezocht wordt. Ik weet niet hoeveel van de 202 asielzoeker zijn. In Heusden-Zolder is er een Griekse en Italiaanse gemeenschap. Zij zijn verantwoordelijk voor een deel van de immigratie. Ik denk dat de helft Italianen, Grieken, Spanjaarden en gegronde en geregulariseerde asielzoekers zijn. Mensen die willen werken komen bij VDAB terecht.

De heer André Denys : Dat betekent dat 60 procent zich vrijwillig inschrijft bij VDAB. Dat is vergelijkbaar met Antwerpen waar van de 3.000 kandidaten 2.000 zich vrijwillig aanboden. Het moet de bedoeling zijn om dat op te trekken tot 100 procent.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Niet iedereen wil ook aan het werk. Er zijn partners die nooit een uitkering zullen willen. Later kan dat problemen geven, maar dat is hetzelfde bij Vlaamse herintreders.

De heer André Denys : Die personen moeten wel het inburgeringstraject volgen maar zijn niet verplicht het inwerkingstraject te volgen.

De voorzitter : In 2002 zijn er dus 1.314 nieuwkomers door de onthaalbureaus doorverwezen naar VDAB. Er zijn geen cijfers over het totale aantal nieuwkomers.

De heer Nick Ingelbrecht : Meisjes die naar hier komen om voor hun familie te zorgen vragen geen uitkering. Ook zij kunnen na 20 jaar aan het werk willen. Het is moeilijk om voor hen werk te vinden. Omdat ze geen uitkering hebben komen ze niet in aanmerking voor werkgelegenheidsmaatregelen. Er is enkel artikel 60, maar dat is ook niet altijd toepasbaar.

De heer André Denys : Zouden die individuen door de verplichte inburgering met taal en maatschappelijke oriëntatie sneller aan het werk willen ? Klopt het dat zij vaak niet mogen werken of is het door de kinderlast dat zij pas op latere leeftijd aan het werk willen ?

De heer Nick Ingelbrecht : Zij zullen waarschijnlijk wel baat hebben bij de verplichte inburgering omdat zij zo de kans krijgen om hun mogelijkheden in onze samenleving te ontdekken. Zo worden zij niet meteen opgeslorpt door hun gemeenschap.

De heer Jan Laurys : Bij het leefloon moet er een plan zijn voor maatschappelijke integratie. Eén van de voorwaarden is de verplichting om werk te zoeken. Er zijn zelfs plannen om een vorm van transmissie van gegevens naar RVA in te stellen. Bij de bestaansminimum bestond een gelijkaardige verplichting trouwens ook. Wordt dat veel toegepast ? Hoe zit het met de controle ?

Mevrouw Griet Pitteljon : Het is te vroeg om daar uitspraken over te doen. De trajectbegeleidingsdiensten van de OCMW's zijn de nieuwe benadering volop aan het invoeren. OCMW's zijn nu immers verplicht jongeren werk of minstens een geïndividualiseerd traject, gericht op werk aan te bieden.

We merken wel dat er daar veel meer vragen over komen dan vroeger. Door een eigen monitoring-systeem zullen we volgend jaar zicht hebben op de toepassing van het systeem.

De voorzitter : De heer Lakeman heeft zich tijdig verontschuldigd. Het Forum voor Etnisch-Culturele Minderheden heeft zich niet op de hoorzitting aangeboden¹.

Mevrouw Veerle Declercq : We moeten hierover een brief schrijven aan het Forum.

De heer André Denys : Ik sluit me aan bij mevrouw Declercq. Het ontwerp van decreet is precies bedoeld voor de doelgroep die het Forum vertegenwoordigt.

De voorzitter : We zullen een brief in die zin aan het Forum richten.

De verslaggevers,

De voorzitter,

Guy SOLS

André-Emiel BOGAERT

Frans DE COCK

¹ Opmerking : Het Forum heeft achteraf aan het Algemeen Secretariaat van het Vlaams Parlement gemeld dat het de uitnodiging niet ontvangen had.